27 Νοεμβρίου 2020

Πώς θα διδάξουμε την Ιστορία στα σχολεία;

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Εκπαίδευση / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)

Γράφει ο Κωνσταντίνος Χολέβας – Πολιτικός Επιστήμων

Με μία ορθή κίνηση η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων απέσυρε τις αλλαγές που είχε επιβάλει η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ στη διδασκαλία της Ιστορίας. Για να ολοκληρωθεί αυτή η επιτυχής πρωτοβουλία πρέπει να δοθεί προσοχή στα νέα Αναλυτικά Προγράμματα και στο περιεχόμενο της διδασκαλίας. Τώρα μάλιστα που αρχίζει η συγγραφή νέων εγχειριδίων για όλα τα μαθήματα, άρα και για την Ιστορία.

Είμαι βέβαιος ότι η σημερινή ηγεσία του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), το οποίο αποτελεί συμβουλευτικό όργανο του Υπουργείου Παιδείας, θα επιδιώξει να αποφύγει τυχόν ατοπήματα ως προς την ύλη και τις γενικότερες κατευθύνσεις. Το απαράδεκτο βιβλίο του «συνωστισμού στη Σμύρνη» αποτελεί παράδειγμα προς αποφυγήν. Η προηγούμενη- επί ΣΥΡΙΖΑ- ηγεσία του Ινστιτούτου δεν απέφυγε τα σοβαρά λάθη. Χαρακτηριστική είναι η ταλαιπωρία μαθητών και εκπαιδευτικών με τη μετατροπή του μαθήματος των Θρησκευτικών σε ένα μείγμα

κοινωνιολογικών και λαογραφικών αναλύσεων. Τα ανορθόδοξα Θρησκευτικά του ΣΥΡΙΖΑ και τα σχετικά βιβλία που είχε εκδώσει το ΙΕΠ ακυρώθηκαν ως αντισυνταγματικά με τέσσερις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Η Ιστορία, «κάλλιστον εύρημα των Ελλήνων» κατά τόν σπουδαίο Βυζαντινό ιστορικό Νικήτα Χωνιάτη, πρέπει να καλλιεργεί ταυτοχρόνως δύο στόχους. Πρώτον την ανάπτυξη εθνικής συνειδήσεως – κατά το άρθρο 16, παρ.2 του Συντάγματος, και μάλιστα σε μία εποχή που απαιτείται προετοιμασία και εγρήγορση για την προστασία των εθνικών συμφερόντων μας. Δεύτερον την καλλιέργεια δημοκρατικών αρχών και την παρουσίαση της Ιστορίας και του πολιτισμού των άλλων λαών, με στόχο τον αλληλσσεβασμό και την ειρηνική συνύπαρξη. Η σχολική διδασκαλία της Ιστορίας καλείται να αποφύγει τα δύο άκρα. Τον σωβινισμό, ρατσισμό και την εθνική αλαζονεία αφ’ ενός. Την εθνοαποδόμηση και την ηττοπάθεια αφ’ ετέρου.

Η Ιστορία του Ελληνισμού έχει πέσει συχνά θύμα της προσπάθειας για μονομερή και ιδεολογικά φορτισμένη ερμηνεία. Η μαρξιστική σχολή τα βλέπει όλα με βάση τον ιστορικό υλισμό και την «πάλη των τάξεων» . Η εθνοαποδομητική σχολή σκέψης θεωρεί το έθνος ως δημιούργημα του 18ου αιώνος και αρνείται τη διαχρονική συνέχεια του Ελληνισμού. Και οι δύο αυτές ερμηνείες – ή ορθότερα παρερμηνείες – της Ιστορίας καταρρίπτονται από τα ίδια τα γεγονότα, από τις ιστορικές πηγές και από τις μαρτυρίες των πρωταγωνιστών. Ιστορία είναι η μελέτη των πηγών και η προσπάθεια να κατανοήσουμε το κλίμα κάθε εποχής, τις συνθήκες τις νοοτροπίες, τη χρήση των όρων και των εννοιών.

Πρέπει να θυμίζουμε στα ελληνόπουλα τον πατριωτισμό των Αρχαίων Ελλήνων και τον όρκο των Αθηναίων Εφήβων: Την Πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσω. Αξίζει να τους παρουσιάσουμε τον Ελληνικό και Ορθόδοξο πολιτισμό του Βυζαντίου, την ώρα μάλιστα που οι νέοι Οθωμανοί του Ερντογάν μετατρέπουν σε τζαμί την Αγία Σοφία και τη Μονή της Χώρας. Για την κατανόηση της εθνικής ταυτότητας οφείλει ο διδάσκων να αποφύγει τις παγίδες της παρωχημένης αντιεκκλησιαστικής προπαγάνδας και να αναδείξει την πολύπλευρη συμβολή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην παιδεία, την κοινωνία και τους απελευθερωτικούς αγώνες του Νεωτέρου Ελληνισμού.

Οι νέοι μας και οι νέες μας αναζητούν πρότυπα. Η σχολική Ιστορία μπορεί να προτείνει αξιόλογες προσωπικότητες ανδρών και γυναικών που διέπρεψαν όχι μόνο στον πόλεμο, αλλά και σε περίοδο ειρήνης.

Άρθρο στην εφημερίδα ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ, 24.10.2020

Πηγή: antibaro.gr